

Päätettävä tässä kokouksessa

§ 264

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallituksen konsernijaostolle Palmia-liikelaitoksen toiminta- ja hallintomallien järjestämisestä

HEL 2014-001702 T 00 01 00

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallituksen konsernijaostolle seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon kaupungin ruokahuoltokonseptin kokonaisselvityksen lähtökohdista, ruokahuoltopalvelujen kilpailutuksen laajuudesta sekä sosiaali- ja terveystoimintojen omana toimintana tuottamien laitoshuolto- ja vahtimestaripalvelujen keskittämisestä:

"Sosiaali- ja terveystoimintojen tuottamat ja hankkimat tukipalvelut

Sosiaali- ja terveystoiminta tuottaa tällä hetkellä pääosin omana toimintanaan viraston tarvitsemat laitoshuolto- ja vahtimestaripalvelut. Molemmat palvelut on hallinnollisesti keskitetty viraston sisällä talous- ja tukipalvelut -osaston tukipalveluyksikköön. Laitoshuollossa on 670 vakanssia ja toimintakulut olivat vuonna 2013 noin 26,7 miljoonaa euroa. Palmialta virasto hankkii siivouspalvelua noin 1,7 miljoonalla eurolla vuodessa.

Vahtimestaripalveluissa on 97 vakanssia ja toimintakulut ovat noin 4 miljoonaa euroa vuodessa. Palveluja ostetaan lisäksi Palmian kiinteistöpalvelut ja turvapalvelut -yksiköltä sekä HUS-Servisiltä.

Virastolla ei ole omaa turvallisuuspalvelua, vaan palvelut (paikallisvartiointi, piirivartiointi, hälytysvartiointi ja henkilösuojaus) on hankittu pääasiassa kilpailuttamalla eri toimijoilta tai suoraan Palmialta. Palmialta hankitut turvallisuuspalvelut ovat pääasiassa piiri- ja hälytysvartiointia. Osa tästä palvelusta on vahtimestaripalveluksi luokiteltavaa aulapalvelua ja pieni osa paikallisvartiointia. Turvapalvelujen kustannukset ovat noin 5 miljoonaa euroa vuodessa, josta Palmialta hankittujen palvelujen osuus on alle 1 miljoonaa euroa.

Sosiaali- ja terveystoiminta tilaa täällä hetkellä Palmia Catering-liikelaitokselta vuodessa noin 6,3 miljoonaa ateriaa laitoksiinsa ja noin 450 000 kotiaateriaa kotihoidon asiakkaille. Kolmen palvelutalon ruokapalvelut on kilpailutettu. Ruokahuoltopalveluista yksityisten tuottajien osuus on noin 6 %. Virastolla on lisäksi omaa ruokapalvelutuotantoa

(noin 560 000 ateriaa) lastenkodeissa ja Helsingin ulkopuolella sijaitsevilla toimipisteissä.

Palmia tuottaa sosiaali- ja terveystalolle puhelinvaihte-, takaisinsoitto- ja turvapuhelinpalvelut sekä vammaispalvelulain, sosiaalihuoltolain, lastensuojelulain ja osittain terveydenhuoltolain nojalla järjestettävät matkojen välityspalvelut. Palmialta hankittujen näiden palvelujen kustannukset ovat yhteensä noin 5,8 miljoonaa euroa. Matkojen välityspalvelussa Palmia vastaa vuodessa sosiaali- ja terveystaloston budjettiin kuuluvasta noin 28 miljoonan euron kokonaisuudesta, joka sisältää matkojen välittämisen, liikennöinnin ohjauksen ja valvonnan.

Kaupungin ruokahuoltopalvelukonseptin kokonaisselvityksen lähtökohdat ja ruokahuoltopalvelujen kilpailutuksen laajuus

Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa selvitystyöryhmän ehdotusta ruokahuoltopalvelutoiminnan jatkamisesta liikelaitosmuodossa ja kilpailutuksen lisäämistä asteittain. Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että kilpailutuksen vaikutuksia palvelun laatuun ja hintaan on seurattava.

Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa selvitystyöryhmän ehdotusta ruokahuoltopalvelutoiminnan jatkamisesta pääasiassa liikelaitosmuodossa mutta pitää ehdotettua 30 %:n kilpailutettua osuutta liian korkeana.

1. Hallintokunnan ruokahuoltopalvelujen kysynnän kehitys asiakas-segmenteittäin

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että viraston ruokahuoltopalvelujen kysyntä perustuu sairaansijojen ja asukaspaikkojen lukumäärään. Ateriat tilataan laitospaikkojen täyttöasteen mukaan päivittäin. Palvelurakennemuutoksesta johtuen laitospaikkojen määrä vähenee edelleen ja kotihoidon osuus lisääntyy. Tästä syystä ikääntymisen vaikutus ruokahuoltopalvelujen kysyntään jää väestön ikärakennemuutosta pienemmäksi. Kotiaterioiden määrä sen sijaan tulee kasvamaan.

2. Ruokahuoltopalvelujen haluttu tuotantotapa (hajautettu/keskitetty malli) tulevaisuudessa

Sosiaali- ja terveyslautakunnan näkemys on, että ruokahuoltopalvelujen tuotantotapojen tulee sopeutua tarvittaessa nopeasti viraston toiminnassa tapahtuviin muutoksiin ja vaatimuksiin. Tällä hetkellä ruoka tuotetaan viraston eri yksiköihin niiden tarpeen

mukaan kuumana tai kylmänä sekä keskitetyllä tai hajautetulla mallilla. Keskitetyssä ruoanjakelussa ateriat annostellaan potilas- ja asukaskohtaisesti ravintokeskuksessa tarjottimille ja tarjottimet toimitetaan yksiköissä oleviin ruoan kuumennusvaunuihin. Tämä malli on käytössä pääasiassa sairaaloiden vuodeosastoilla. Hajautetussa mallissa ruoka lähetetään yksiköihin isoissa astioissa ja henkilökunta annostelee ruoan asukkaille. Tämä malli on käytössä pääosin palvelukeskuksissa ja palvelutaloissa. Ruokapalvelun tuottajan tulee pystyä toimittamaan ruokaa sekä hajautettuna että keskitettynä eri potilas- ja asukasryhmien tarpeen mukaan.

3. Ruokahuoltopalvelujen joustavuudelle asettavat vaatimukset (raaka-aineet, valmistus, jakelu)

Lautakunta toteaa, että ruokapalvelun tuottajan tulee sopeutua päivittäin viraston toiminnassa tapahtuviin muutoksiin. Osassa sosiaali- ja terveysviraston yksiköitä on kodinomainen ruokailu, johon kuuluu asukkaiden osallistuminen ruokailuun liittyviin tehtäviin, ravitsemuskasvatus ja ruokakulttuurin kehittäminen (esim. lastensuojelussa ja vammaispalveluissa).

Kilpailutuksessa on huolehdittava toimintavarmuudesta, jotta palvelu taataan kaikissa tilanteissa myös 24 tuntia vuorokaudessa toimiviin yksiköihin. Tuotantoketjun raaka-aineista valmistukseen ja jakeluun tulee toimia aukottomasti ja sovitulla tavalla kaikkiin viraston yksiköihin.

Palveluntuottajan tulee vastata asiakas- ja potilasryhmien ruoan tuotantoon liittyvien raaka-aineiden hankinnasta ja ruoan valmistuksesta eri asiakassegmenttien ravitsemussuosittelun mukaisesti.

4. Hallintokunnan ruokahuoltopalvelujen kilpailuttaminen

Lautakunnan näkemys on, että ruokahuoltopalveluita voidaan kilpailuttaa pienessä määrin vertailuhintatietojen saamiseksi ja oman toiminnan kehittämiseksi mutta kilpailutuksen osuuden tulisi olla maksimissaan 10 %.

Vertailuhintatiedon saamiseksi kilpailutukseen on perusteltua valita erityyppisiä kohteita: sairaala, monipuolinen palvelukeskus, palvelutaloja ja kotiaterioita. Kilpailutettavia kohteita voidaan lisätä asteittain vuosittain. Tällä hetkellä kilpailutuksessa on kolme palvelutaloa. Toteutus edellyttää tarkempaa yksityiskohtaista suunnittelua.

Sosiaali- ja terveysviraston omana toimintana tuottamien tukipalvelujen keskittäminen

Esityksen mukaan Palmian kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoiminta yhtiöitettäisiin. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksessa tämä koskisi laitoshuoltoa ja vahtimestaripalveluja. Mahdolliset keskittämiset tulisi toteuttaa ennen yhtiöittämistä siinä vaiheessa, kun Palmia harjoittaa kyseisiä toimintoja vielä liikelaitosmuodossa tai inhouseyhtiönä.

Laitoshuolto

Lautakunta toteaa, että sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen laitoshuoltopalvelut ovat selvityksessä mainittua siivoustoimintaa laajempi ja vaativampi kokonaisuus, johon sisältyy sairaaloiden ja muiden terveyden- ja sosiaalihuollon toimipaikkojen puhtaanapitotehtävien lisäksi vuodeosastoilla potilaiden ruokailun valmistelua, tarjoilua, ruokailussa avustamista ja erilaisia huoltotehtäviä sekä lasten- ja nuorisokodeissa lasten ja nuorten päivittäisessä toiminnassa avustamista. Laitoshuoltopalvelut ovat osa potilaan ja asukkaan hoitoon liittyvää toiminnan prosessia, mikä edellyttää jatkuvaa kiinteää yhteistyötä hoitoon osallistuvien tahojen kanssa.

Laitoshuollolla on keskeinen tehtävä sairaalainfektioiden leviämisen estämisessä ja potilasturvallisuuden ylläpidossa. Infektioiden ja antibioottiresistenttien bakteerien lisääntymisen ehkäisy vaatii hyvää osaamista, uusien toimintamenetelmien nopeaa käyttöönottoa ja nopeaa tilanteen mukaista toiminnan organisointia ja johtamista kiinteässä yhteistyössä sosiaali- ja terveydenhuollon muun henkilöstön ja asiantuntijoiden kanssa. Läheinen yhteistyö sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen infektio- ja epidemiologian yksikön ja hygieniatoimikunnan kanssa yhdistettynä oikeaan siivoukseen ja sen tehostamiseen on tuottanut hyviä tuloksia erilaisten sairaalabakteerien aiheuttamien epidemioiden rajaamisessa, ehkäisyssä ja torjunnassa. Potilasturvallisuuden lisäksi kyseessä on taloudellisesti merkittävä kustannuksiin vaikuttava toiminta.

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen omana toimintana tuotetussa laitoshoidossa henkilöstön saatavuus on ollut hyvä ja toiminta joustavaa. Laitoshuoltajan ammatti ja koulutus on ollut merkittävä maahanmuuttajien kotouttamisväylä. Toimintavarmuus omana toimintana toteutetussa laitoshuollossa on ollut erinomainen.

Lautakunta korostaa, että vaikka laitoshuollon palvelut eivät ole varsinaista hoidollista ydintoimintaa, niin sosiaali- ja terveydenhuollon laitospalvelujen tuottaminen vaatii sellaista erityisosaamista, mikä on Palmia selvityksessä mainittua siivousta laajempaa toimintaa, siksi kokonaisuutta on arvioitava myös tästä näkökulmasta. Sote-viraston oman laitoshuollon ohella HUS-Desiko liikelaitos tuottaa vastaavia palveluita HUSille. Lautakunta pitää erittäin tärkeänä, että ennen kuin

viraston laitoshuollon tulevaisuudesta päätetään mitään, on katsottava valtakunnallisen sote-ratkaisun suuntaviivat. Sen pohjalta on arvioitava onko järkevää säilyttää laitoshuollon palvelut omassa toiminnassa vai voidaan ne yhdistää HUS-Desikoon.

Keskittäminen HUS-Desikoon olisi luontevaa, koska virasto hankkii jo tällä hetkellä laboratoriopalvelut HUSLAB:ilta, kuvantamisen ja terveydenhuollon laitteiden rekisteri- ja huoltopalvelut HUS-kuvantamiselta, Haartmanin sairaalan vahtimestaripalvelut HUS-Servisiltä, sisäkuljetukset HUS-Logistiikalta sekä kiinteistön huolto- ja turvallisuuspalvelut HUS-kiinteistöt Oy:ltä. Liittämistä HUS-Desikoon puoltaa myös tulossa oleva Sote-uudistus.

Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa Palmia-selvitystyöryhmän esitykseen siivouspalvelujen yhtiöittämisestä, että mikäli sosiaali- ja terveysviraston laitoshuoltopalvelut yhtiöitetään, sillä saattaa olla negatiivisia vaikutuksia potilasturvallisuuteen ja sairaalainfektioiden hallintaan. Viraston mahdollisuudet palvelujen sisällön johtamiseen heikkenevät nykyisestä. Lisäksi tukipalvelujen yhtiöittäminen tulee aiheuttamaan virastossa transaktiokustannusten kasvua, koska sosiaali- ja terveysviraston tulee varmistaa resurssit tilaajaosaamisen ja sopimusten toteutumisen seurantaan. Toistuvat kilpailutukset lisäävät hallinnollista työtä. Kilpailuttaminen tulee aiheuttamaan vaihtuvien palveluntuottajien perehdyttämisen, mikä lisää asiakaspalvelussa toimivan henkilökunnan työtä. Tuottajan vaihtuminen kilpailuttamisen myötä aiheuttaa kokemuksen mukaan palvelun siirtymäaikaan katkoksia ja usein myös laadun heikkenemistä.

Vahtimestaripalvelut

Vahtimestaripalvelut tulee säilyttää viraston omana toimintana jatkossakin. Vahtimestarit ovat osaltaan "viraston käyntikortteja", joiden sitouttaminen organisaatiokulttuuriin ja toiminnan päämääriin on tärkeitä. He joutuvat työssään opastamaan ja kuuntelemaan asiakkaita. Siksi on tärkeitä, että he kokevat kuuluvansa organisaatioon ja sen kulttuuriin. Keskittäminen ja yhtiöittäminen tulevat vaatimaan lisää tilaajaresursseja palvelun ja sopimusten seurantaan, valvontaan ja kilpailuttamiseen.

Turvallisuuspalvelut

Sosiaali- ja terveyslautakunnan näkemyksen mukaan viraston turvallisuuspalvelujen hankkiminen jatkossakin kilpailutuksella on välttämätöntä. Näin turvataan viraston tarpeisiin nähden tarkoituksenmukaiset ja kustannustehokkaat turvallisuuspalvelut. Lautakunta pitää tärkeänä, että sosiaali- ja terveydenhuollossa palvelun tuottajan on referenssein osoitettava tuntevansa sosiaali- ja

terveydenhuollon turvallisuuden erityistarpeet. Lautakunta ei kannata turvallisuuspalvelujen hankintaa suoraan Palmialta."

Käsittely

1. Vastaehdotus:

Hannu Tuominen: Esitän kappaleen (7) muutettavaksi muotoon:

"Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa selvitystyöryhmän ehdotusta ruokahuoltopalvelutoiminnan jatkamisesta liikelaitosmuodossa ja kilpailutuksen lisäämistä asteittain. Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että kilpailutuksen vaikutuksia palvelun laatuun ja hintaan on seurattava."

Kannattajat: Sami Heistaro, Tuomas Tuure

2. Vastaehdotus:

Hannu Tuominen: Esitän kappaleen (18) kolmannen lauseen muutettavaksi muotoon

"Kilpailutettavia kohteita voidaan lisätä asteittain vuosittain."

Kannattajat: Sami Heistaro, Tuomas Tuure

3. Vastaehdotus:

Tuomas Tuure: Lisätään kohtaan 11 lause "Pelkkään ruoantuotannon keskittämiseen liittyy merkittäviä riskejä, jotka tulee ottaa huomioon jatkovalmistelussa"

Kannattajat: Laura Nordström

4. Vastaehdotus:

Hannu Tuominen: Esitän kappaleen (17) muutettavaksi muotoon

"(17) Lautakunnan näkemys on, että ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamista tulee lisätä asteittain ja hallitusti vertailuhintatietojen saamiseksi ja joustavuuden lisäämiseksi palvelutuotannossa.

Kannattajat: Sami Heistaro, Tuomas Tuure

5. Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Kappale 7 muutetaan kuulumaan muotoon "Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa selvitystyöryhmän ehdotusta ruokahuoltopalvelutoiminnan jatkamisesta pääasiassa liikelaitosmuodossa mutta pitää ehdotettua 30 %:n kilpailutettua osuutta liian korkeana."

Kappale 17 muutetaan kuulumaan muotoon "Lautakunnan näkemys on, että ruokahuoltopalveluita voidaan kilpailuttaa pienessä määrin

vertailuhintatietojen saamiseksi ja oman toiminnan kehittämiseksi mutta kilpailutuksen osuuden tulisi olla maksimissaan 10 %."

Poistetaan kappaleesta 18 virke "Kilpailutettavia kohteita voidaan lisätä asteittain vuosittain 30 prosenttiin viraston ruokahuoltopalvelujen kokonaisuudesta."

Kannattajat: Maija Anttila

6. Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Muutetaan kappale 30 muotoon: "Sosiaali- ja terveyslautakunnan näkemyksen mukaan voi olla tarkoituksenmukaista selvittää mahdollisuutta siirtää turvallisuuspalveluita osittain tai kokonaan viraston omaksi toiminnaksi. Lautakunta pitää tärkeänä, että sosiaali- ja terveydenhuollossa palvelun tuottajan on referenssein osoitettava tuntevansa sosiaali- ja terveydenhuollon turvallisuuden erityistarpeet."

Kannattajat: Maija Anttila

7. Vastaehdotus:

Rene Hursti: Vastaehdotus;

Lautakunnan mielestä Palmian tulisi jatkaa Helsingin kaupungin omana liikelaitoksena ja hylätä laitoksen yhtiöittämistä koskevat suunnitelmat. Palmia on esimerkiksi erittäin merkittävä mm. vajaatyökykyisten ja maahanmuuttajien työllistäjä.

Palmia on myös vuosien myötä saanut liiketoimintaideansa toimimaan ja löytänyt oman paikkansa Helsingin in housen toimijana. viime vuoden ylijäämä oli kolme milj.e, tätä asemaa ei pidä horjuttaa nyt yhtiöittämisspäätöksellä.

Kannattajat: Maija Anttila

8. Vastaehdotus:

Maija Anttila: Muutetaan kappale 24 muotoon: "Lautakunta korostaa, että vaikka laitoshuollon palvelut eivät ole varsinaista hoidollista ydintoimintaa, niin sosiaali- ja terveydenhuollon laitospalvelujen tuottaminen vaatii sellaista erityisosaamista, mikä on Palmia selvityksessä mainittua siivousta laajempaa toimintaa, siksi kokonaisuutta on arvioitava myös tästä näkökulmasta. Sote-viraston oman laitoshuollon ohella HUS-Desiko liikelaitos tuottaa vastaavia palveluita HUSille. Lautakunta pitää erittäin tärkeänä, että ennenkuin viraston laitoshuollon tulevaisuudesta päätetään mitään, on katsottava valtakunnallisen sote-ratkaisun suuntaviivat. Sen pohjalta on arvioitava onko järkevää säilyttää laitoshuollon palvelut omassa toiminnassa vai

voidaanko ne yhdistää HUS-Desikoon. Lisäksi kappaleen ensimmäinen lause tulisi poistaa.

Kannattajat: Anna Vuorjoki, Markku Vuorinen

9. Vastaehdotus:

Maija Anttila: Vahtimestaripalvelut tulee säilyttää viraston omana toimintana jatkossakin. Vahtimestarit ovat osaltaan "viraston käyntikortteja", joiden sitouttaminen organisaatiokulttuuriin ja toiminnan päämääriin on tärkeitä. He joutuvat työssään opastamaan ja kuuntelemaan asiakkaita. Siksi on tärkeitä, että he kokevat kuuluvansa organisaatioon ja sen kulttuuriin. Samalla kappaleesta 28 pitää poistaa ensimmäinen virke, missä omia palveluita ei pidetä välttämättöminä.

Kannattajat: Anna Vuorjoki, Markku Vuorinen

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1. äänestys

JAA-ehdotus (= vastaehdotus 4): Esitän kappaleen (17) muutettavaksi muotoon "(17) Lautakunnan näkemys on, että ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamista tulee lisätä asteittain ja hallitusti vertailuhintatietojen saamiseksi ja joustavuuden lisäämiseksi palvelutuotannossa.

Ei-ehdotus (= vastaehdotus 5): Kappale 7 muutetaan kuulumaan muotoon "Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa selvitystyöryhmän ehdotusta ruokahuoltopalvelutoiminnan jatkamisesta pääasiassa liikelaitosmuodossa mutta pitää ehdotettua 30 %:n kilpailutettua osuutta liian korkeana." Kappale 17 muutetaan kuulumaan muotoon "Lautakunnan näkemys on, että ruokahuoltopalveluita voidaan kilpailuttaa pienessä määrin vertailuhintatietojen saamiseksi ja oman toiminnan kehittämiseksi mutta kilpailutuksen osuuden tulisi olla maksimissaan 10 %." Poistetaan kappaleesta 18 virke "Kilpailutettavia kohteita voidaan lisätä asteittain vuosittain 30 prosenttiin viraston ruokahuoltopalvelujen kokonaisuudesta."

Jaa-äännet: 6

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Laura Nordström, Tuomas Nurmela, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure

Ei-äännet: 6

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Miina Kajos, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Jouko Malinen

Jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotus voitti jäsen Hannu Tuomisen vastaehdotuksen äänin 6 - 6 (puheenjohtajan ääni ratkaisi).

2. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus (= vastaehdotus 5): Kappale 7 muutetaan kuulumaan muotoon "Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa selvitystyöryhmän ehdotusta ruokahuolto- ja palvelutoiminnan jatkamisesta pääasiassa liikelaitosmuodossa mutta pitää ehdotettua 30 %:n kilpailutettua osuutta liian korkeana." Kappale 17 muutetaan kuulumaan muotoon "Lautakunnan näkemys on, että ruokahuolto- ja palveluita voidaan kilpailuttaa pienessä määrin vertailuhintatietojen saamiseksi ja oman toiminnan kehittämiseksi mutta kilpailutuksen osuuden tulisi olla maksimissaan 10 %." Poistetaan kappaleesta 18 virke "Kilpailutettavia kohteita voidaan lisätä asteittain vuosittain 30 prosenttiin viraston ruokahuolto- ja palvelujen kokonaisuudesta."

Jaa-äännet: 4
Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Tuomas Nurmela, Tuomas Tuure

Ei-äännet: 8
Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Miina Kajos, Laura Nordström, Hannu Tuominen, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Jouko Malinen

Jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 4.

3. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus (=vastaehdotus 3): Lisätään kohtaan 11 lause "Pelkkään

ruoantuotannon keskittämiseen liittyvä merkittäviä riskejä, jotka tulee ottaa huomioon jatkovalmistelussa"

Jaa-äännet: 5

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Tuomas Nurmela, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 3

Laura Nordström, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure

Tyhjä: 4

Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Miina Kajos, Anna Vuorjoki

Poissa: 1

Jouko Malinen

Jäsen Tuomas Tuuren vastaehdotus hävisi esittelijän ehdotukselle äänin 5 - 3.

4. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus (=vastaehdotus 2): Esitän kappaleen (18) kolmannen lauseen muutettavaksi muotoon "Kilpailutettavia kohteita voidaan lisätä asteittain vuosittain."

Jaa-äännet: 3

Maija Anttila, Miina Kajos, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 7

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Laura Nordström, Tuomas Nurmela, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Markku Vuorinen

Tyhjä: 2

Gunvor Brettschneider, Rene Hursti

Poissa: 1

Jouko Malinen

Jäsen Hannu Tuomisen vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 7 - 3.

5. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus (=vastaehdotus 1): Esitän kappaleen (7) muutettavaksi muotoon "Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa selvitystyöryhmän

ehdotusta ruokahuolto palvelutoiminnan jatkamisesta liikelaitosmuodossa ja kilpailutuksen lisäämistä asteittain. Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että kilpailutuksen vaikutuksia palvelun laatuun ja hintaan on seurattava."

Jaa-äännet: 2
Miina Kajos, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 10
Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Sami Heistaro, Rene Hursti, Laura Nordström, Tuomas Nurmela, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Markku Vuorinen

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Jouko Malinen

Jäsen Hannu Tuomisen vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 10 - 2.

6. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus (=vastaehdotus 8): Muutetaan kappale 24 muotoon: "Lautakunta korostaa, että vaikka laitoshuollon palvelut eivät ole varsinaista hoidollista ydintoimintaa, niin sosiaali- ja terveydenhuollon laitospalvelujen tuottaminen vaatii sellaista erityisosaamista, mikä on Palmia selvityksessä mainittua siivousta laajempaa toimintaa, siksi kokonaisuutta on arvioitava myös tästä näkökulmasta. Sote-viraston oman laitoshuollon ohella HUS-Desiko liikelaitos tuottaa vastaavia palveluita HUSille. Lautakunta pitää erittäin tärkeänä, että ennenkuin viraston laitoshuollon tulevaisuudesta päätetään mitään, on katsottava valtakunnallisen sote-ratkaisun suuntaviivat. Sen pohjalta on arvioitava onko järkevää säilyttää laitoshuollon palvelut omassa toiminnassa vai voidaanko ne yhdistää HUS-Desikoon. Lisäksi kappaleen ensimmäinen lause tulisi poistaa.

Jaa-äännet: 6
Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Laura Nordström, Tuomas Nurmela, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure

Ei-äännet: 6
Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Miina Kajos, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Jouko Malinen

Puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 6 - 6 (puheenjohtajan ääni ratkaisi).

7. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus (=vastaehdotus 9): Vahtimestaripalvelut tulee säilyttää viraston omana toimintana jatkossakin. Vahtimestarit ovat osaltaan "viraston käyntikortteja", joiden sitouttaminen organisaatiokulttuuriin ja toiminnan päämääriin on tärkeitä. He joutuvat työssään opastamaan ja kuuntelemaan asiakkaita. Siksi on tärkeitä, että he kokevat kuuluvansa organisaatioon ja sen kulttuuriin. Samalla kappaleesta 28 pitää poistaa ensimmäinen virke, missä omia palveluita ei pidetä välttämättöminä.

Jaa-äännet: 5
Sami Heistaro, Laura Nordström, Tuomas Nurmela, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure

Ei-äännet: 6
Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Miina Kajos, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1
Sirpa Asko-Seljavaara

Poissa: 1
Jouko Malinen

Puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 6 - 5.

8. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus (=vastaehdotus 6): Muutetaan kappale 30 muotoon: "Sosiaali- ja terveyslautakunnan näkemyksen mukaan voi olla tarkoituksenmukaista selvittää mahdollisuutta siirtää turvallisuuspalveluita osittain tai kokonaan viraston omaksi toiminnaksi. Lautakunta pitää tärkeänä, että sosiaali- ja terveydenhuollossa

palvelun tuottajan on referenssein osoitettava tuntevansa sosiaali- ja terveydenhuollon turvallisuuden erityistarpeet.”

Jaa-äännet: 7

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Laura Nordström, Tuomas Nurmela, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 5

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Miina Kajos, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Jouko Malinen

Jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotus hävisi esittelijän ehdotukselle äänin 7 - 5.

9. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus (=vastaehdotus 7): Vastaehdotus; Lautakunnan mielestä Palmian tulisi jatkaa Helsingin kaupungin omana liikelaitoksena ja hylätä laitoksen yhtiöittämistä koskevat suunnitelmat. Palmia on esimerkiksi erittäin merkittävä mm. vajaatyökykyisten ja maahanmuuttajien työllistäjä.

Palmia on myös vuosien myötä saanut liiketoimintaideansa toimimaan ja löytänyt oman paikkansa Helsingin in housen toimijana. viime vuoden ylijäämä oli kolme milj.e, tätä asemaa ei pidä horjuttaa nyt yhtiöittämisspäätöksellä.

Jaa-äännet: 6

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Laura Nordström, Tuomas Nurmela, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure

Ei-äännet: 4

Maija Anttila, Rene Hursti, Miina Kajos, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 2

Gunvor Brettschneider, Markku Vuorinen

Poissa: 1

Jouko Malinen

Jäsen Rene Hurstin vastaehdotus hävisi esittelijän ehdotukselle äänin 6 - 4.

Seuraava kohta on hallintolain 51 §:n perusteella korjattu lausuntoon ja tähän pöytäkirjaan 1.8.2014:

"Lautakunta korostaa, että vaikka laitoshuollon palvelut eivät ole varsinaista hoidollista ydintoimintaa, niin sosiaali- ja terveydenhuollon laitospalvelujen tuottaminen vaatii sellaista erityisosaamista, mikä on Palmia selvityksessä mainittua siivousta laajempaa toimintaa, siksi kokonaisuutta on arvioitava myös tästä näkökulmasta. Sote-viraston oman laitoshuollon ohella HUS-Desiko liikelaitos tuottaa vastaavia palveluita HUSille. Lautakunta pitää erittäin tärkeänä, että ennen kuin viraston laitoshuollon tulevaisuudesta päätetään mitään, on katsottava valtakunnallisen sote-ratkaisun suuntaviivat. Sen pohjalta on arvioitava onko järkevää säilyttää laitoshuollon palvelut omassa toiminnassa vai voidaanko ne yhdistää HUS-Desikoon."

Ao. kohta kuului aiemmin virheellisesti seuraavasti:

"Lautakunta toteaa, että laitoshuolto ei ole kuitenkaan sosiaali- ja terveydenhuollon ydintoimintaa ja pitää sen keskittämistä sinänsä järkevänä. Lautakunta painottaa, että sosiaali- ja terveydenhuollon laitos-huoltopalvelujen tuottaminen vaatii erityisosaamista ja on Palmia-selvityksessä mainittua siivousta laajempaa toimintaa. Sosiaali- ja terveystieteiden oman laitoshuollon lisäksi tämän alan osaaja pääkaupunkiseudulla on HUS-Desiko liikelaitos, joka tuottaa laitoshuoltopalvelut Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille. Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että ennen viraston laitoshuollon siirtämistä Palmiaan selvitetään mahdollisuudet yhdistää toiminta HUS-Desikoon."

Jäsen Rene Hursti: "Sosiaali- ja terveyslautakunnan kokouksessa 17.6.5/sotep sosiaali- ja terveyslautakunnan ehdotukseen kaupunginhallituksen konsernijaostolle Palmia liikelaitoksen toimintatavan muuttamiseksi, esitin vastaehdotuksen, Palmian yhtiöittämistä vastaan. Lautakunta ei äänestänyt vastaesitukseni puolesta joten esitän Eriävän mielipiteen."

Asia on käsitelty henkilöstötoimikunnassa.

Kallion virastotalon vahtimestarien lausunto 16.6.2014 Palmiaan liittymisestä jaettiin kokouksessa sosiaali- ja terveyslautakunnan jäsenille.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Riitta Simoila, osastopäällikkö, puhelin: 310 42213
riitta.simoila(a)hel.fi
Ann-Marie Turtiainen, palvelupäällikkö, puhelin: 310 42692
ann-marie.turtiainen(a)hel.fi

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallituksen konsernijaostolle seuraavan lausunnon kaupungin ruokahuoltokonseptin kokonaisselvityksen lähtökohdista, ruokahuoltopalvelujen kilpailutuksen laajuudesta sekä sosiaali- ja terveystieteiden omana toimintana tuottamien laitoshuolto- ja vahtimestaripalvelujen keskittämisestä:

"Sosiaali- ja terveystieteiden tuottamat ja hankkimat tukipalvelut

Sosiaali- ja terveystieteiden virasto tuottaa tällä hetkellä pääosin omana toimintanaan viraston tarvitsemat laitoshuolto- ja vahtimestaripalvelut. Molemmat palvelut on hallinnollisesti keskitetty viraston sisällä talous- ja tukipalvelut -osaston tukipalveluyksikköön. Laitoshuollossa on 670 vakanssia ja toimintakulut olivat vuonna 2013 noin 26,7 miljoonaa euroa. Palmialta virasto hankkii siivouspalvelua noin 1,7 miljoonalla eurolla vuodessa.

Vahtimestaripalveluissa on 97 vakanssia ja toimintakulut ovat noin 4 miljoonaa euroa vuodessa. Palveluja ostetaan lisäksi Palmian kiinteistöpalvelut ja turvapalvelut -yksiköltä sekä HUS-Servisiltä.

Virastolla ei ole omaa turvallisuuspalvelua, vaan palvelut (paikallisvartiointi, piirivartiointi, hälytysvartiointi ja henkilösuojaus) on hankittu pääasiassa kilpailuttamalla eri toimijoilta tai suoraan hankintana Palmialta. Palmialta hankitut turvallisuuspalvelut ovat pääasiassa piiri- ja hälytysvartiointia. Osa tästä palvelusta on vahtimestaripalveluksi luokiteltavaa aulapalvelua ja pieni osa paikallisvartiointia. Turvapalvelujen kustannukset ovat noin 5 miljoonaa euroa vuodessa, josta Palmialta hankittujen palvelujen osuus on alle 1 miljoonaa euroa.

Sosiaali- ja terveystieteiden virasto tilaa täällä hetkellä Palmia Catering-liikelaitokselta vuodessa noin 6,3 miljoonaa aterialaiteita ja noin 450 000 kotiaateriaa kotihoidon asiakkaille. Kolmen palvelutalon ruokapalvelut on kilpailutettu. Ruokahuoltopalveluista yksityisten tuottajien osuus on noin 6 %. Virastolla on lisäksi omaa ruokapalvelutuotantoa (noin 560 000 aterialaiteita) lastenkodeissa ja Helsingin ulkopuolella sijaitsevilla toimipisteissä.

Palmia tuottaa sosiaali- ja terveystieteiden puhelinvaihto-, takaisinsoitto- ja turvapuhelinpalvelut sekä vammaispuhelinpalvelut,

sosiaalihuoltolain, lastensuojelulain ja osittain terveydenhuoltolain nojalla järjestettävät matkojen välityspalvelut. Palmialta hankittujen näiden palvelujen kustannukset ovat yhteensä noin 5,8 miljoonaa euroa. Matkojen välityspalvelussa Palmia vastaa vuodessa sosiaali- ja terveysviraston budjettiin kuuluvasta noin 28 miljoonan euron kokonaisuudesta, joka sisältää matkojen välittämisen, liikennöinnin ohjauksen ja valvonnan.

Kaupungin ruokahuoltopalvelukonseptin kokonaisselvityksen lähtökohdat ja ruokahuoltopalvelujen kilpailutuksen laajuus

Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa selvitystyöryhmän ehdotusta ruokahuoltopalvelutoiminnan jatkamisesta pääasiassa liikelaitosmuodossa ja kilpailutuksen nostamista asteittain 30 %:iin.

1. Hallintokunnan ruokahuoltopalvelujen kysynnän kehitys asiakas-segmenteittäin

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että viraston ruokahuoltopalvelujen kysyntä perustuu sairaansijojen ja asukapaikkojen lukumäärään. Ateriat tilataan laitospaikkojen täyttöasteen mukaan päivittäin. Palvelurakennemuutoksesta johtuen laitospaikkojen määrä vähenee edelleen ja kotihoidon osuus lisääntyy. Tästä syystä ikääntymisen vaikutus ruokahuoltopalvelujen kysyntään jää väestön ikärakennemuutosta pienemmäksi. Kotiaterioiden määrä sen sijaan tulee kasvamaan.

2. Ruokahuoltopalvelujen haluttu tuotantotapa (hajautettu/keskitetty malli) tulevaisuudessa

Sosiaali- ja terveyslautakunnan näkemys on, että ruokahuoltopalvelujen tuotantotapojen tulee sopeutua tarvittaessa nopeasti viraston toiminnassa tapahtuviin muutoksiin ja vaatimuksiin. Tällä hetkellä ruoka tuotetaan viraston eri yksiköihin niiden tarpeen mukaan kuumana tai kylmänä sekä keskitetyllä tai hajautetulla mallilla. Keskitetyssä ruoanjakelussa ateriat annostellaan potilas- ja asukaskohtaisesti ravintokeskuksessa tarjottimille ja tarjottimet toimitetaan yksiköissä oleviin ruoan kuumennusvaunuihin. Tämä malli on käytössä pääasiassa sairaaloiden vuodeosastoilla. Hajautetussa mallissa ruoka lähetetään yksiköihin isoissa astioissa ja henkilökunta annostelee ruoan asukkaille. Tämä malli on käytössä pääosin palvelukeskuksissa ja palvelutaloissa. Ruokapalvelun tuottajan tulee pystyä toimittamaan ruokaa sekä hajautettuna että keskitettynä eri potilas- ja asukasryhmien tarpeen mukaan.

3. Ruokahuoltopalvelujen joustavuudelle asettavat vaatimukset (raaka-aineet, valmistus, jakelu)

Lautakunta toteaa, että ruokapalvelun tuottajan tulee sopeutua päivittäin viraston toiminnassa tapahtuviin muutoksiin. Osassa sosiaali- ja terveysviraston yksiköitä on kodinomainen ruokailu, johon kuuluu asukkaiden osallistuminen ruokailuun liittyviin tehtäviin, ravitsemuskasvatus ja ruokakulttuurin kehittäminen (esim. lastensuojelussa ja vammaispalveluissa).

Kilpailutuksessa on huolehdittava toimintavarmuudesta, jotta palvelu taataan kaikissa tilanteissa myös 24 tuntia vuorokaudessa toimiviin yksiköihin. Tuotantoketjun raaka-aineista valmistukseen ja jakeluun tulee toimia aukottomasti ja sovitulla tavalla kaikkiin viraston yksiköihin.

Palveluntuottajan tulee vastata asiakas- ja potilasryhmien ruoan tuotantoon liittyvien raaka-aineiden hankinnasta ja ruoan valmistuksesta eri asiakassegmenttien ravitsemussuositusten mukaisesti.

4. Hallintokunnan ruokahuoltopalvelujen kilpailuttaminen

Lautakunnan näkemys on, että ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamista tulee nostaa asteittain ja hallitusti noin 30 prosenttiin (1,9 miljoonan aterialla vuositasolla) vertailuhintatietojen saamiseksi ja joustavuuden lisäämiseksi palvelutuotannossa.

Vertailuhintatiedon saamiseksi kilpailutukseen on perusteltua valita erityyppisiä kohteita: sairaala, monipuolinen palvelukeskus, palvelutaloja ja kotiaterioita. Tällä hetkellä kilpailutuksessa on kolme palvelutaloa. Kilpailutettavia kohteita voidaan lisätä asteittain vuosittain 30 prosenttiin viraston ruokahuoltopalvelujen kokonaisuudesta. Toteutus edellyttää tarkempaa yksityiskohtaista suunnittelua.

Sosiaali- ja terveysviraston omana toimintana tuottamien tukipalvelujen keskittäminen

Esityksen mukaan Palmian kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoiminta yhtiöitettäisiin. Sosiaali- ja terveysvirastossa tämä koskisi laitoshuoltoa ja vahtimestaripalveluja. Mahdolliset keskittämiset tulisi toteuttaa ennen yhtiöittämistä siinä vaiheessa, kun Palmia harjoittaa kyseisiä toimintoja vielä liikelaitosmuodossa tai inhouseyhtiönä.

Laitoshuolto

Lautakunta toteaa, että sosiaali- ja terveysviraston laitoshuoltopalvelut ovat selvityksessä mainittua siivoustoimintaa laajempi ja vaativampi kokonaisuus, johon sisältyy sairaaloiden ja muiden terveyden- ja sosiaalihuollon toimipaikkojen puhtaanapitotehtävien lisäksi

vuodeosastoilla potilaiden ruokailun valmistelua, tarjoilua, ruokailussa avustamista ja erilaisia huoltotehtäviä sekä lasten- ja nuorisokodeissa lasten ja nuorten päivittäisessä toiminnassa avustamista. Laitoshuoltopalvelut ovat osa potilaan ja asukkaan hoitoon liittyvää toiminnan prosessia, mikä edellyttää jatkuvaa kiinteää yhteistyötä hoitoon osallistuvien tahojen kanssa.

Laitoshuollolla on keskeinen tehtävä sairaalainfektioiden leviämisen estämisessä ja potilasturvallisuuden ylläpidossa. Infektioiden ja antibioottiresistenttien bakteerien lisääntymisen ehkäisy vaatii hyvää osaamista, uusien toimintamenetelmien nopeaa käyttöönottoa ja nopeaa tilanteen mukaista toiminnan organisointia ja johtamista kiinteässä yhteistyössä sosiaali- ja terveydenhuollon muun henkilöstön ja asiantuntijoiden kanssa. Läheinen yhteistyö sosiaali- ja terveysviraston infektio lääkäriin, epidemiologisen yksikön ja hygieniatoimikunnan kanssa yhdistettynä oikeaan siivoukseen ja sen tehostamiseen on tuottanut hyviä tuloksia erilaisten sairaalabakteerien aiheuttamien epidemioiden rajaamisessa, ehkäisyssä ja torjunnassa. Potilasturvallisuuden lisäksi kyseessä on taloudellisesti merkittävä kustannuksiin vaikuttava toiminta.

Sosiaali- ja terveysviraston omana toimintana tuotetussa laitoshoidossa henkilöstön saatavuus on ollut hyvä ja toiminta joustavaa. Laitoshuoltajan ammatti ja koulutus on ollut merkittävä maahanmuuttajien kotouttamisväylä. Toimintavarmuus omana toimintana toteutetussa laitoshuollossa on ollut erinomainen.

Lautakunta toteaa, että laitoshuolto ei ole kuitenkaan sosiaali- ja terveydenhuollon ydintoimintaa ja pitää sen keskittämistä sinänsä järkevänä. Lautakunta painottaa, että sosiaali- ja terveydenhuollon laitos-huoltopalvelujen tuottaminen vaatii erityisosaamista ja on Palmiaselvityksessä mainittua siivousta laajempaa toimintaa. Sosiaali- ja terveysviraston oman laitoshuollon lisäksi tämän alan osaaja pääkaupunkiseudulla on HUS-Desiko liikelaitos, joka tuottaa laitoshuoltopalvelut Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille. Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että ennen viraston laitoshuollon siirtämistä Palmiaan selvitetään mahdollisuudet yhdistää toiminta HUS-Desikoon.

Keskittäminen HUS-Desikoon olisi luontevaa, koska virasto hankkii jo tällä hetkellä laboratoriopalvelut HUSLAB:ilta, kuvantamisen ja terveydenhuollon laitteiden rekisteri- ja huoltopalvelut HUS-kuvantamiselta, Haartmanin sairaalan vahtimestaripalvelut HUS-Servisiltä, sisäkuljetukset HUS-Logistiikalta sekä kiinteistön huolto- ja turvallisuuspalvelut HUS-kiinteistöt Oy:ltä. Liittämistä HUS-Desikoon puoltaa myös tulossa oleva Sote-uudistus.

Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa Palmia-selvitystyöryhmän esitykseen siivouspalvelujen yhtiöittämisestä, että mikäli sosiaali- ja terveysturvaston laitoshuoltopalvelut yhtiöitetään, sillä saattaa olla negatiivisia vaikutuksia potilasturvallisuuteen ja sairaalainfektioiden hallintaan. Viraston mahdollisuudet palvelujen sisällön johtamiseen heikkenevät nykyisestä. Lisäksi tukipalvelujen yhtiöittäminen tulee aiheuttamaan virastossa transaktiokustannusten kasvua, koska sosiaali- ja terveysturvaston tulee varmistaa resurssit tilaajaosaamisen ja sopimusten toteutumisen seurantaan. Toistuvat kilpailutukset lisäävät hallinnollista työtä. Kilpailuttaminen tulee aiheuttamaan vaihtuvien palveluntuottajien perehdyttämisen, mikä lisää asiakaspalvelussa toimivan henkilökunnan työtä. Tuottajan vaihtuminen kilpailuttamisen myötä aiheuttaa kokemuksen mukaan palvelun siirtymäaikaan katkoksia ja usein myös laadun heikkenemistä.

Vahtimestaripalvelut

Sosiaali- ja terveyslautakunta ei näe strategisia perusteita sille, että viraston kannalta olisi välttämätöntä pitää vahtimestaripalvelut omana toimintana. Keskittäminen ja yhtiöittäminen tulevat vaatimaan lisää tilaajaresursseja palvelun ja sopimusten seurantaan, valvontaan ja kilpailuttamiseen.

Turvallisuuspalvelut

Sosiaali- ja terveyslautakunnan näkemyksen mukaan viraston turvallisuuspalvelujen hankkiminen jatkossakin kilpailutuksella on välttämätöntä. Näin turvataan viraston tarpeisiin nähden tarkoituksenmukaiset ja kustannustehokkaat turvallisuuspalvelut. Lautakunta pitää tärkeänä, että sosiaali- ja terveydenhuollossa palvelun tuottajan on referenssein osoitettava tuntevansa sosiaali- ja terveydenhuollon turvallisuuden erityistarpeet. Lautakunta ei kannata turvallisuuspalvelujen hankintaa suoraan Palmialta.”

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallituksen konsernijaosto on pyytänyt lausuntoa sosiaali- ja terveyslautakunnalta kaupungin ruokahuoltopalvelukonseptin kokonaiselvityksen lähtökohdista, ruokahuoltopalvelujen kilpailutuksen laajuudesta sekä hallintokuntien omana toimintana tuottamien tukipalvelujen keskittämisestä 27.6.2014 mennessä. Ruokahuollon osalta lausunnossa pyydetään ottamaan kantaa erityisesti seuraaviin kysymyksiin:

1. Hallintokunnan ruokahuoltopalvelujen kysynnän kehitys asiakas-segmenteittäin

2. Ruokahuoltopalvelujen haluttu tuotantotapa (hajautettu/keskitetty malli) tulevaisuudessa

3. Ruokahuoltopalveluiden joustavuudelle asettavat vaatimukset (raaka-aineet, valmistus, jakelu)

4. Hallintokunnan ruokahuoltopalvelujen kilpailuttaminen:

- mahdollisen kilpailuttamisen laajuus (%)

- aikataulu

- toteutustapa

- kilpailutettavien kohteiden valintaperiaatteet

Lausunto on pyydetty myös opetuslautakunnalta ja varhaiskasvatuslautakunnalta.

Kuntalain 1.9.2013 voimaan tulleen muutoksen johdosta kuntien on annettava kilpailutilanteessa markkinoilla hoitamansa tehtävät osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi.

Kaupunginvaltuusto päätti strategiaohjelman 2013 - 2016 hyväksymisestä 24.4.2013, § 122. Strategiaohjelmaa koskevassa täytäntöönpanopäätöksessään kaupunginhallitus päätti 20.5.2013, § 605 kehottaa talous- ja suunnittelukeskusta yhteistyössä Palmialiikelaitoksen kanssa valmistelemaan ehdotukset Palmian toiminta- ja hallintomallin järjestämisestä kilpailuneutraliteettisäännösten edellyttämällä tavalla niin, että muutokset on mahdollista tehdä 31.12.2014 mennessä.

Selvitystyöryhmän ehdotusten mukaan Palmian toiminta saatetaan kilpailuneutraliteettisäännösten mukaiseen tilaan järjestämällä Palmian toiminnot siten, että ruokahuolto- ja puhelin-/hyvinvointipalvelutoiminnot jäävät liikelaitokseen, kun taas kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoiminnot siirretään perustettavalle tukipalveluyhtiölle. Henkilöstöruokailutoiminta yhtiöitettäisiin siltä osin kuin se on toiminnallisesti tarkoituksenmukaista.

Ruokahuolto- ja puhelin-/hyvinvointipalvelutoimintojen osalta kaupungilla on strateginen intressi varmistaa palvelujen luotettavuus ja toimivuus. Kilpailuneutraliteettisääntelyn mukainen tilanne saavutettaisiin lopettamalla toiminta kilpailutilanteessa markkinoilla eli luopumalla kyseisiin toimintoihin liittyvästä ulkoisesta myynnistä.

Kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoimintojen osalta kaupungilla ei ole vastaavaa strategista intressiä, vaan kaupungin intressi on taloudellinen eli palvelujen kustannustehokas toteutus. Myöskään

henkilöstö-ruokailuun ei nähdä liittyvän strategista intressiä, joten toiminta esitetään yhtiötettäväksi pois lukien ne toimipisteet, joissa henkilöstöruokailu on järjestetty osana hallintokuntien asiakasruokailutoimintaa (koulu-, sairaala- yms. ruokailu).

Henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoimintojen yhtiöittäminen mahdollistaisi sen, että kyseisten toimintojen osalta olisi tulevaisuudessa mahdollisuus toimia kilpailuilla markkinoilla. Samalla se tarkoittaisi sitä, että kaupungin tulisi avata siirtymäkauden jälkeen vaihteittain kyseiset palveluhankintansa kilpailulle.

Mahdolliset keskittämiset tulisi toteuttaa siinä vaiheessa, kun kyseisiä toimintoja vielä harjoitetaan liikelaitosmuodossa tai inhouse-yhtiönä. Mahdollinen päätös tukipalvelujen keskittämisestä tehdään Palmian toiminta- ja hallintomallien järjestämistä koskevan päätöksenteon yhteydessä.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Riitta Simoila, osastopäällikkö, puhelin: 310 42213
riitta.simoila(a)hel.fi
Ann-Marie Turtiainen, palvelupäällikkö, puhelin: 310 42692
ann-marie.turtiainen(a)hel.fi

Päätöshistoria

Palmia-liikelaitoksen jk 05.06.2014 § 32

HEL 2014-001702 T 00 01 00

Lausunto

Palmia-liikelaitoksen johtokunta antoi seuraavan lausunnon:

Palmia-liikelaitoksen hallinto- ja toimintamallia käsitelleen selvitystyöryhmän esityksestä ja kaupunginhallituksen konsernijaoston asian jatkovalmistelun päätöksestä Palmian johtokunta antaa seuraavan lausunnon:

Kuntien liikelaitosten toimintaa kilpailutilanteessa markkinoilla rajaavan, kuntalain muutoksen tultua voimaan syksyllä 2013, Palmian toiminnan laajuutta ja hallintomallia on selvittänyt kaupunginkanslian ja Palmian edustajista muodostettu selvitystyöryhmä. Selvitystyöryhmän esityksen mukaan, kaupunginhallituksen konsernijaosto on päättänyt esittää äänestyspäätöksellä Palmian ruokahuoltotoiminnan (pois lukien

henkilöstöruokailu) säilyttämistä liikelaitoksena ja muiden Palmian toimintojen osalta kehottaa kaupunginkansliaa valmistelemaan ehdotus toimintojen yhtiöittämisestä. Selvitysryhmän raportin mukaan yhtiötettävissä toiminnoissa kaupungin tulisi avata palveluhankinnat kilpailulle siirtymäkauden jälkeen.

Palmian johtokunta katsoo, että Palmian hallintomalleja selvittäneen selvitystyöryhmän raportti ei anna perusteita luopua hyvin toimivasta liikelaitosmallista. Palmian tuottamat palvelut ovat tärkeä osa kaupungin asukkaille tarjoamia opetus-, varhaiskasvatus-, sosiaali- ja terveys- ja joukkoliikennepalveluita. On tärkeää, että mm. koulujen, päiväkotien ja hoitolaitoksien tarvitsemat ateria-, kiinteistöhuolto- ja siivouspalvelut ovat laadukkaita ja palvelujen toimitusvarmuus on korkealla tasolla. Palmia on liikelaitoksena tuottanut toimialansa palvelut laadukkaasti, tehokkaasti ja luotettavasti.

Palmia voi jatkaa toimintaansa liikelaitoksena, jos markkinoille tarjotaan palveluita vain satunnaisesti. Palmian toiminnan taloudelliset edellytykset voidaan varmistaa hyväksymällä kaupungin palvelujen hankintastrategia, jossa määritellään merkittävä osa kaupungin virastojen ja laitosten palvelujen hankinnoista tehtäväksi suorina kaupungin sisäisinä hankintoina Palmialta.

Palmian johtokunta toteaa kantanaan kaupunginhallituksen konsernijaostolle, että Palmian on perusteltua jatkaa toimintaansa nykyisen laajuusena liikelaitoksena. Johtokuntaa esittää, että kaupunginkansliaa kehoitetaan valmistelemaan vuoden 2014 aikana hyväksyttäväksi Palmian johtosääntöön muutos, jossa määritellään Palmian tuottavan toimialansa palveluita kaupunkikonsernin virastoille, laitoksille ja yhteisöille ja jossa todetaan Palmian toimivan markkinoilla kuntalain mukaisesti vain vähäisessä määrässä.

Käsittely

05.06.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Karita Toijonen: PUHEENJOHTAJAN ESITYS JOHTOKUNNAN LAUSUNNOKSI PALMIAN HALLINTOMALLISTA

Palmia – liikelaitoksen hallinto- ja toimintamallia käsitelleen selvitystyöryhmän esityksestä ja Kaupunginhallituksen konsernijaoston asian jatkovalmistelun päätöksestä Palmian johtokunta antaa seuraavan lausunnon:

Kuntien liikelaitosten toimintaa kilpailutilanteessa markkinoilla rajaavan, kuntalain muutoksen tultua voimaan syksyllä 2013, Palmian toiminnan

laajuutta ja hallintomallia on selvittänyt kaupunginkanslian ja Palmian edustajista muodostettu selvitystyöryhmä. Selvitystyöryhmän esityksen mukaan, kaupunginhallituksen konsernijaosto on päättänyt esittää äänestyspäätöksellä Palmian ruokahuoltotoiminnan (pois lukien henkilöstöruokailu) säilyttämistä liikelaitoksena ja muiden Palmian toimintojen osalta kehottaa kaupunginkansliaa valmistelemaan ehdotus toimintojen yhtiöittämisestä. Selvitysryhmän raportin mukaan yhtiötettävissä toiminnoissa kaupungin tulisi avata palveluhankinnat kilpailulle siirtymäkauden jälkeen.

Palmian johtokunta katsoo, että Palmian hallintomalleja selvittäneen selvitystyöryhmän raportti ei anna perusteita luopua hyvin toimivasta liikelaitosmallista. Palmian tuottamat palvelut ovat tärkeä osa kaupungin asukkaille tarjoamia opetus-, varhaiskasvatus-, sosiaali- ja terveys- ja joukkoliikennepalveluita. On tärkeää, että mm. koulujen, päiväkotien ja hoitolaitoksien tarvitsemat ateria-, kiinteistöhuolto- ja siivouspalvelut ovat laadukkaita ja palvelujen toimitusvarmuus on korkealla tasolla. Palmia on liikelaitoksena tuottanut toimialansa palvelut laadukkaasti, tehokkaasti ja luotettavasti.

Palmia voi jatkaa toimintaansa liikelaitoksena, jos markkinoille tarjotaan palveluita vain satunnaisesti. Palmian toiminnan taloudelliset edellytykset voidaan varmistaa hyväksymällä kaupungin palvelujen hankintastrategia, jossa määritellään merkittävä osa kaupungin virastojen ja laitosten palvelujen hankinnoista tehtäväksi suorina kaupungin sisäisinä hankintoina Palmialta.

Palmian johtokunta toteaa kantanaan kaupunginhallituksen konsernijaostolle, että Palmian on perusteltua jatkaa toimintaansa nykyisen laajuusena liikelaitoksena. Johtokuntaa esittää, että kaupunginkansliaa kehoitetaan valmistelemaan vuoden 2014 aikana hyväksyttäväksi Palmian johtosääntöön muutos, jossa määritellään Palmian tuottavan toimialansa palveluita kaupunkikonsernin virastoille, laitoksille ja yhteisöille ja jossa todetaan Palmian toimivan markkinoilla kuntalain mukaisesti vain vähäisessä määrässä.

Kannattajat: Anu Suoranta

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: PUHEENJOHTAJAN ESITYS JOHTOKUNNAN
LAUSUNNOKSI PALMIAN HALLINTOMALLISTA

Palmia – liikelaitoksen hallinto- ja toimintamallia käsitelleen selvitystyöryhmän esityksestä ja Kaupunginhallituksen konsernijaoston

asian jatkovalmistelun päätöksestä Palmian johtokunta antaa seuraavan lausunnon: Kuntien liikelaitosten toimintaa kilpailutilanteessa markkinoilla rajaavan, kuntalain muutoksen tultua voimaan syksyllä 2013, Palmian toiminnan laajuutta ja hallintomallia on selvittänyt kaupunginkanslian ja Palmian edustajista muodostettu selvitystyöryhmä. Selvitystyöryhmän esityksen mukaan, kaupunginhallituksen konsernijaosto on päättänyt esittää äänestyspäätöksellä Palmian ruokahuoltotoiminnan (pois lukien henkilöstöruokailu) säilyttämistä liikelaitoksena ja muiden Palmian toimintojen osalta kehottaa kaupunginkansliaa valmistelemaan ehdotus toimintojen yhtiöittämisestä. Selvitysryhmän raportin mukaan yhtiötettävissä toiminnoissa kaupungin tulisi avata palveluhankinnat kilpailulle siirtymäkauden jälkeen. Palmian johtokunta katsoo, että Palmian hallintomalleja selvittäneen selvitystyöryhmän raportti ei anna perusteita luopua hyvin toimivasta liikelaitosmallista. Palmian tuottamat palvelut ovat tärkeä osa kaupungin asukkaille tarjoamia opetus-, varhaiskasvatus-, sosiaali- ja terveys- ja joukkoliikennepalveluita. On tärkeää, että mm. koulujen, päiväkotien ja hoitolaitoksien tarvitsemat ateria-, kiinteistöhuolto- ja siivouspalvelut ovat laadukkaita ja palvelujen toimitusvarmuus on korkealla tasolla. Palmia on liikelaitoksena tuottanut toimialansa palvelut laadukkaasti, tehokkaasti ja luotettavasti. Palmia voi jatkaa toimintaansa liikelaitoksena, jos markkinoille tarjotaan palveluita vain satunnaisesti. Palmian toiminnan taloudelliset edellytykset voidaan varmistaa hyväksymällä kaupungin palvelujen hankintastrategia, jossa määritellään merkittävä osa kaupungin virastojen ja laitosten palvelujen hankinnoista tehtäväksi suorina kaupungin sisäisinä hankintoina Palmialta. Palmian johtokunta toteaa kantanaan kaupunginhallituksen konsernijaostolle, että Palmian on perusteltua jatkaa toimintaansa nykyisen laajuisena liikelaitoksena. Johtokuntaa esittää, että kaupunginkansliaa kehoitetaan valmistelemaan vuoden 2014 aikana hyväksyttäväksi Palmian johtosääntöön muutos, jossa määritellään Palmian tuottavan toimialansa palveluita kaupunkikonsernin virastoille, laitoksille ja yhteisöille ja jossa todetaan Palmian toimivan markkinoilla kuntalain mukaisesti vain vähäisessä määrässä.

Jaa-äännet: 2

Jukka Mattila, Nina Sillantaka

Ei-äännet: 6

Cecilia Ehrnrooth, Annikki Finnig, Janne Länsipuro, Anu Suoranta, Karita Toijonen, Samuli Vapaasalo

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Pauliina Posti

Antti Värtelä: Esittelijä ilmoitti päätökseen eriävän mielipiteensä.

Lisäksi johtokunta merkitsi tiedoksi, että hallintomalliasiaa ja johtokunnan nyt käsiteltyä esitystä on käsitelty Palmia-liikelaitoksen henkilöstötoimikunnan 4.6.2014 pidetyssä kokouksessa.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Lisätiedot

Raimo Niippa, hallintopäällikkö, puhelin: 310 27609
raimo.niippa(a)palmia.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 03.06.2014 § 255

HEL 2014-001702 T 00 01 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

03.06.2014 Pöydälle

Pöydällepanoehdotus:

Maija Anttila: Esitän asian pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Pöydällepanoehdotus:

Rene Hursti: Pyydän asian pöydälle.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Riitta Simoila, osastopäällikkö, puhelin: 310 42213
riitta.simoila(a)hel.fi
Ann-Marie Turtiainen, palvelupäällikkö, puhelin: 310 42692
ann-marie.turtiainen(a)hel.fi

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 26.05.2014 § 96

HEL 2014-001702 T 00 01 00

Postiosoite

PL 6000
00099 Helsingin kaupunki
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite

Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin

+358 9 310 5015

Faksi

+358 9 310 42504

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI1880001200052430

Alv.nro

FI02012566

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto päätti merkitä tiedoksi selvitystyöryhmän raportin.

Samalla konsernijaosto päätti kehottaa kaupunginkansliaa yhteistyössä Palmia-liikelaitoksen kanssa jatkamaan selvitystyöryhmän raportin johtopäätösten pohjalta valmistelua Palmia-liikelaitoksen toiminta- ja hallintomallien järjestämiseksi alla mainitulla tavalla, ja niin, että tarvittavat muutokset on mahdollista toteuttaa 31.12.2014 mennessä:

- valmistellaan ruokahuoltopalvelutoiminnan (pois lukien henkilöstöruokailu) sekä puhelin- ja hyvinvointipalvelutoimintojen jatkamista liikelaitosmuodossa sekä
- valmistellaan 31.8.2014 mennessä ehdotus Palmia-liikelaitoksen henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoimintojen yhtiöittämisestä sekä yhtiöittämiseen liittyväksi siirtymäajaksi.

Edelleen konsernijaosto päätti kehottaa kaupunginkansliaa yhteistyössä Palmia-liikelaitoksen ja keskeisten asiakasvirastojen kanssa valmistelemaan kaupungin ruokahuoltokonseptia koskevan kokonaisselvityksen toteutusta.

Lisäksi konsernijaosto päätti pyytää lausuntoa 27.6.2014 mennessä

- Palmia-liikelaitoksen johtokunnalta päätösehdotuksesta ja selvitystyöryhmän raportin keskeisistä johtopäätöksistä sekä
- opetuslautakunnalta, sosiaali- ja terveyslautakunnalta sekä varhaiskasvatuslautakunnalta kaupungin ruokahuoltopalvelukonseptin kokonaisselvityksen lähtökohdista, ruokahuoltopalvelujen kilpailutuksen laajuudesta sekä hallintokuntien omana toimintana tuottamien tukipalvelujen keskittämisestä.

Käsittely

26.05.2014 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Vastaehdotus:

Osku Pajamäki: Esitys kh:n konsernijaoston päätökseksi:

Kaupunginhallituksen konsernijaosto päättää merkitä selvitystyöryhmän raportin tiedoksi.

Konsernijaosto toteaa, että Palmian on perusteltua jatkaa toimintaansa kaupungin liikelaitoksena ja samalla kehottaa kaupunginkansliaa

valmistelemaan vuoden 2014 aikana hyväksyttäväksi Palmian johtosääntöön muutoksen, jossa määritellään Palmian tuottavan toimialansa palveluita kaupunkikonsernin virastoille, laitoksille ja yhteisöille ja todetaan Palmian toimivan markkinoilla kuntalain mukaisesti vain vähäisessä määrin.

Perustelut:

PALMIA SÄILYTETTÄVÄ KAUPUNGIN LIIKELAITOKSENA

Palmia on tuottanut ruokahuolto-, kiinteistöhuolto-, turva-, hyvinvointipalveluja ja hoivapalveluja laadukkaasti ja taloudellisesti pääosin Helsingin kaupunkikonserniin kuuluville asiakkaille. Palmian tuottamat palvelut ovat tärkeä osa Helsingin kaupungin tuottamia opetus-, varhaiskasvatus-, sosiaali- ja terveys- ja joukkoliikennepalveluita. Palmian keskittyessä tuottamaan palveluita Helsingin kaupunkikonsernin yksiköille voi Palmia jatkaa toimintaansa kaupungin hallinnassa ja ohjauksessa olevana kaupungin liikelaitoksena.

Kuntalain kuntien liiketoimintaa koskevan muutoksen jälkeen kaupungin liikelaitos voi markkinoille osallistuen harjoittaa vain vähäisessä määrin ja satunnaisesti liiketoimintaa. Kuntalain muutoksen huomioiden on Palmian johtosääntöä perusteltua tarkistaa niin, että johtosäännön toimiala kohtaa täydennetään toteamalla: ”Palmia tuottaa toimialansa mukaisia palveluja Helsingin kaupunkikonserniin kuuluville virastoille, laitoksille ja yhteisöille.”

Palmian toiminnan laajuutta, liiketoiminnan strategiaa ja organisaatioita on perusteltua arvioida vuoden 2016 aikana, jolloin todennäköisesti tulee voimaan vuoden 2015 eduskuntavaalien jälkeisen hallituksen esittämä ja eduskunnan päättämä uudistettu hankintalaki. Uudessa hankintalaissa päätetään miten Suomessa sovelletaan Euroopan Unionin talvella 2014 hyväksytyä uutta hankintadirektiiviä. Uusi hankintadirektiivi mm. mahdollistaa perusteeksi tarjouskilpailuissa hinnan ohella sosiaaliset ja ympäristönäkökohdat ja julkisen vallan yksiköille nykykäytäntöä väljemmän osallistumisen markkinoille jos näin halutaan kansallisessa lainsäädännössä tehdä mahdolliseksi.

Kannattaja: Jorma Bergholm

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

El-ehdotus: Esitys kh:n konsernijaoston päätökseksi:
Kaupunginhallituksen konsernijaosto päättää merkitä selvitystyöryhmän raportin tiedoksi. Konsernijaosto toteaa, että Palmian on perusteltua jatkaa toimintaansa kaupungin liikelaitoksena ja samalla kehottaa kaupunginkansliaa valmistelemaan vuoden 2014 aikana hyväksyttäväksi Palmian johtosääntöön muutoksen, jossa määritellään Palmian tuottavan toimialansa palveluita kaupunkikonsernin virastoille, laitoksille ja yhteisöille ja todetaan Palmian toimivan markkinoilla kuntalain mukaisesti vain vähäisessä määrin.
Perustelut: PALMIA SÄILYTETTÄVÄ KAUPUNGIN LIIKELAITOKSENA
Palmia on tuottanut ruokahuolto-, kiinteistöhuolto-, turva-, hyvinvointipalveluja ja hoivapalveluja laadukkaasti ja taloudellisesti pääosin Helsingin kaupunkikonserniin kuuluville asiakkaille. Palmian tuottamat palvelut ovat tärkeä osa Helsingin kaupungin tuottamia opetus-, varhaiskasvatus-, sosiaali- ja terveys- ja joukkoliikennepalveluita. Palmian keskittyessä tuottamaan palveluita Helsingin kaupunkikonsernin yksiköille voi Palmia jatkaa toimintaansa kaupungin hallinnassa ja ohjauksessa olevana kaupungin liikelaitoksena. Kuntalain kuntien liiketoimintaa koskevan muutoksen jälkeen kaupungin liikelaitos voi markkinoille osallistuen harjoittaa vain vähäisessä määrin ja satunnaisesti liiketoimintaa. Kuntalain muutoksen huomioiden on Palmian johtosääntöä perusteltua tarkistaa niin, että johtosäännön toimiala kohtaa täydennetään toteamalla: ”Palmia tuottaa toimialansa mukaisia palveluja Helsingin kaupunkikonserniin kuuluville virastoille, laitoksille ja yhteisöille.” Palmian toiminnan laajuutta, liiketoiminnan strategiaa ja organisaatioita on perusteltua arvioida vuoden 2016 aikana, jolloin todennäköisesti tulee voimaan vuoden 2015 eduskuntavaalien jälkeisen hallituksen esittämä ja eduskunnan päättämä uudistettu hankintalaki. Uudessa hankintalaissa päätetään miten Suomessa sovelletaan Euroopan Unionin talvella 2014 hyväksytyä uutta hankintadirektiiviä. Uusi hankintadirektiivi mm. mahdollistaa perusteeksi tarjouskilpailuissa hinnan ohella sosiaaliset ja ympäristönäkökohdat ja julkisen vallan yksiköille nykykäytäntöä väljemmän osallistumisen markkinoille jos näin halutaan kansallisessa lainsäädännössä tehdä mahdolliseksi.

Jaa-äännet: 5

Tuuli Kousa, Lasse Männistö, Tuomas Rantanen, Laura Rissanen, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 4

Jorma Bergholm, Dan Koivulaakso, Osku Pajamäki, Mika Raatikainen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

17.06.2014

Sotep/5

Äänin 5 - 4 konsernijaosto hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

19.05.2014 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Atte Malmström, konsernilakimies, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi